

Zorg, welzijn en onderwijs

De SP vindt dat het recht op zorg in Leiden voor iedereen behouden moet blijven! Helaas gaan de grote veranderingen op het gebied van de zorg ook gepaard met forse bezuinigingen. De veranderingen zijn ook nog eens in een zeer korte tijd doorgevoerd wat aanpassing aan de nieuwe situatie bemoeilijkt. We moeten ons blijven verzetten tegen de bezuinigingen maar tegelijkertijd ook het beste maken van de middelen die we hebben. Een sociale aanpak waarbij niemand wordt buitengesloten staat daarbij centraal.

Grote veranderingen

Er is veel veranderd op het gebied van zorg en welzijn. De gemeenten hebben in de afgelopen twee jaar veel taken overgenomen van het rijk. De jeugdzorg en alles wat te maken heeft met begeleiding en ondersteuning van de AWBZ vallen sinds 2015 onder de gemeente. Hiervoor zijn een nieuwe Jeugdwet en de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) gemaakt. Bij de laatste gaat het onder andere over voorzieningen voor gehandicapten, huishoudelijke ondersteuning en het welzijnswerk.

Helaas is er ook flink bezuinigd op deze terreinen. Toch heeft onze SP-wethouder Roos van Gelderen in de afgelopen jaren de schadelijke gevolgen hiervan zoveel mogelijk kunnen beperken en heeft ze vernieuwing in de zorg aangebracht. Zorg en welzijn worden in onze stad volgens de menselijke maat geboden. Waar in veel andere gemeenten de financiering van huishoudelijke ondersteuning onder druk staat heeft de SP Leiden ervoor gezorgd dat hier niet op is bezuinigd en dat willen wij in de toekomst graag zo houden.

Vernieuwing volgens de menselijke maat

Er zijn in de afgelopen periode dat de SP in het college zat veel vernieuwingen in de zorg tot stand gebracht. Zo zijn er in de stad wijkgerichte teams opgericht, waar mensen terecht kunnen als ze zorg of ondersteuning nodig hebben. Deze teams (sociale wijkteams voor volwassenen en de Jeugd- en Gezinsteams voor kinderen en jongeren) zorgen voor laagdrempelige hulp en ondersteuning waarbij mensen geholpen worden op de manier zoals ze dat zelf willen. Zo worden problemen zoveel mogelijk voorkomen of zo snel mogelijk aangepakt. Het is immers belangrijk dat mensen lekker in hun vel zitten, zo worden ze minder snel ziek, is er minder zorg nodig en blijven ze in hun menselijke waardigheid. Preventie is belangrijk, zo kan bijvoorbeeld door het aanpakken van schulden, werkloosheid of verslaving voorkomen dat mensen dakloos worden. Als problemen in een vroeg stadium worden opgemerkt kunnen mensen direct geholpen worden, kunnen ze in hun eigen huis blijven wonen en een waardig bestaan blijven leiden. Jongeren met problemen die thuis zitten worden niet aan hun lot overgelaten maar worden begeleid naar school of werk. Er wordt gewerkt volgens de menselijke maat, wat betekent dat er echt wordt gekeken naar

wat iemand zelf wil en nodig heeft. Mensen met een uitkering en statushouders die een inburgeringscursus volgen worden niet gestraft als ze, om welke reden dan ook, niet helemaal aan de gestelde eisen kunnen voldoen. Ze worden geholpen.

Een ander uitgangspunt is dat mensen zo lang mogelijk zelfstandig kunnen blijven wonen. Dat betekent dat mensen niet in een instelling wonen als dat niet echt noodzakelijk is. Zij krijgen dan begeleiding thuis, waardoor ze zoveel mogelijk regie over hun eigen leven houden. Er komen steeds meer vormen van beschermd wonen, waarbij mensen wel zelfstandig wonen, soms met een aantal mensen samen, met veel begeleiding. Ook hier is maatwerk cruciaal en moeten we ervoor zorgen dat mensen niet vereenzamen.

In Leiden wordt veel geïnvesteerd in de ondersteuning van mantelzorgers zodat zij niet overbelast raken door hun zorgtaak. Er zijn veel verschillende mensen die mantelzorg bieden, niet alleen ouderen die voor hun partner zorgen, of volwassenen die voor hun ouders zorgen. Ook jongeren bijvoorbeeld zijn mantelzorger, of mensen met een migratieachtergrond. Daarom moet de ondersteuning divers zijn en voor iedereen beschikbaar. De SP maakt zich er hard voor dat al die mantelzorgers ook de komende jaren op een goede manier geholpen en ondersteund worden .

Stapelings van zorgkosten

De marktwerking in de zorg leidt ertoe dat mensen steeds meer te maken krijgen met hoge zorgkosten. Chronisch zieken worden bijvoorbeeld ieder jaar weer opgezaagd met een boete op ziek zijn in de vorm van het eigen risico. Daarnaast wordt steeds meer specialistische zorg niet of maar voor een deel vergoed door de zorgverzekeraars. Op het niveau van de gemeente kan de SP hier helaas niets tegen doen. Wel willen wij graag dat de gemeente oog heeft voor de gevolgen van dure zorg voor de inwoners van Leiden. Op dit moment bestaat er een regeling voor een tegemoetkoming in de zorgkosten. De SP wil nog meer bekendheid geven aan deze regeling zodat de mensen die het nodig hebben er gebruik van kunnen maken. Ook willen wij dat er ook in de toekomst voldoende geld beschikbaar blijft voor deze regeling.

Sociale wijkteams en Jeugd- en Gezinsteams

De wijk is het uitgangspunt geworden van het aanbieden van zorg en welzijn. De wijkteams, die bestaan uit professionals maar ook uit actieve mensen uit de wijk, praten met de mensen en regelen de toegang tot de zorg volgens de behoeften van de persoon in kwestie. Ook

zorgen zij voor meer samenhang in de wijk, ze maken het mogelijk dat mensen elkaar tegenkomen en elkaar ook onderling kunnen helpen. Dit gaat eenzaamheid tegen en zo blijven mensen op een prettige manier met elkaar samenleven. Vroege signalering en preventie zijn hierbij de sleutelwoorden: hoe eerder een probleem boven tafel komt, hoe beter je het kan aanpakken. Dit alles betekent nog niet dat we er al zijn. De wijkteams hebben een hoge werkbelasting. De komende jaren willen we er als SP dan ook voor zorgen dat er voldoende geld beschikbaar is voor de teams om hun werk te kunnen doen. Veel ontwikkelingen bevinden zich nog in een beginfase, een degelijke uitwerking en verankering van het zorg- en welzijnsbeleid is nodig. Belangrijk daarbij is dat het aanbieden van goede zorg niet wordt overgelaten aan de markt.

Welzijn

In het nieuwe zorg- en welzijnsbeleid neemt welzijn een belangrijke plaats in, zoals hierboven al is beschreven. Het idee is dat als mensen zich goed voelen ('wel zijn'), ze ook minder snel ziek worden. Hierdoor zullen er dus ook minder hoge zorgkosten zijn. Natuurlijk is welzijn op zichzelf al belangrijk. Welzijn bevat een breed scala aan onderdelen. Een belangrijk uitgangspunt is inclusiviteit: niemand wordt buitengesloten. We werken samen aan een inclusieve samenleving, waar iedereen van waarde is. We hebben oog voor elkaar en komen op voor mensen die problemen hebben. Een beperking, welke dan ook, mag nooit een reden zijn om niet volwaardig mee te kunnen doen. Mensen die bijvoorbeeld weinig geld hebben, of psychische problemen of een lichamelijke beperking, kunnen deelnemen aan alle activiteiten die voor hen belangrijk zijn.

Ook persoonlijke ontwikkeling speelt een grote rol bij welzijn. We leven in een tijd waarin veel verandert. Mensen moeten flexibel kunnen zijn om in die veranderingen mee te kunnen gaan. Daar is goede (bij)scholing voor nodig. Niet alleen om bijvoorbeeld van baan te kunnen wisselen, maar ook om de ontwikkelingen in de wereld bij te kunnen houden. Bovendien is het gewoon interessant en leuk om nieuwe dingen te leren. De SP is dan ook een warm voorstander van een ruim aanbod aan volwasseneneducatie, die voor iedereen toegankelijk is.

De afgelopen jaren is er veel geïnvesteerd in onze mooie speeltuinen. Deze hebben een belangrijke functie in de buurt en worden door steeds meer mensen gebruikt om buurtactiviteiten voor jong en oud te organiseren. Ook in de komende jaren moeten de speeltuinen verder worden ondersteund en gestimuleerd worden om hun deuren open te zetten voor mensen en organisaties uit de wijk.

Vluchtelingen

Leiden staat bekend als stad van vluchtelingen. Al vele eeuwen hebben mensen hier een thuis gevonden en deze traditie wil de SP voortzetten. Vluchtelingen moeten zich thuis kunnen voelen in onze stad. Ze moeten de kans krijgen Nederlands te leren zonder allerlei dwangmaatregelen, want waar stress is wordt niet geleerd. Ze moeten worden begeleid om actief deel te kunnen nemen aan het leven in de stad. Ze moeten vrijwilligerswerk kunnen doen, wat later ook kan leiden tot een betaalde baan.

We hebben in Leiden een Bed Bad en Brood-opvang voor mensen die uitgeprocedeerd zijn. Zij worden geholpen om weer perspectief te krijgen in hun leven, terug te keren naar het land van herkomst als dat kan. Voorkomen moet worden dat deze mensen aan hun lot worden overgelaten met alle gevolgen voor henzelf alsook voor onze samenleving. Vluchtelingen die een verblijfsvergunning hebben gekregen, worden zo goed en zo snel mogelijk opgenomen in onze Leidse samenleving.

Onderwijs

Onderwijs is de motor die de samenleving draaiende houdt en beter maakt. Kinderen én volwassenen hebben goed onderwijs nodig om een goed leven te kunnen opbouwen. Een goede baan is belangrijk, maar even belangrijk is het om voldoende bagage mee te krijgen om gelukkig te kunnen zijn. De SP vindt dat er veel meer geïnvesteerd moet worden in onderwijs. Het onderwijsbeleid wordt grotendeels landelijk bepaald. De gemeente zorgt voor zaken eromheen, zoals gebouwen en veilige fietsroutes. Maar het is ook een taak van de gemeente om schooluitval terug te dringen en ervoor te zorgen dat ieder kind gelijke onderwijskansen krijgt.

Schooluitval voorkomen

De gemeente Leiden heeft een belangrijke taak in het voorkomen dat jonge scholieren de school verlaten. Hierbij is samenwerking tussen scholen, jeugd- en gezinsteams, jeugdzorginstellingen en het jongerenwerk en alle organisaties die iets met jeugd te maken hebben heel belangrijk. Ouders moeten meer betrokken worden bij de schoolprestaties van hun kinderen. De SP wil ieder kind gelijke kansen geven. Dat betekent ook gratis huiswerkbegeleiding voor kinderen die op een bepaald gebied niet goed kunnen meekomen. Er moet voldoende geld vrijgemaakt worden voor vroeg- en voorschoolse educatie, ondersteuning van kinderen die taalachterstanden hebben en (internationale) schakelklassen. Het is mensenwerk, een inspanning die zichzelf later terugverdient. Met goed onderwijs kunnen veel problemen voorkomen worden, en komen kinderen op de goede plek terecht.

Segregatie tegengaan

De SP wil graag dat kinderen uit alle lagen van de bevolking samen naar school gaan. Het gaat er hierbij niet alleen om 'witte' en 'zwarte' scholen, maar vooral ook om sociaal-economische verschillen tussen bevolkingsgroepen. De SP vindt dat het goed is dat kinderen zoveel mogelijk in hun eigen wijk naar school gaan en wil meer aandacht en concrete maatregelen om dit te bewerkstelligen.

Passend onderwijs

Kinderen, ook kinderen met een probleem, moeten zoveel mogelijk naar dezelfde school gaan. Kinderen mogen niet te snel naar het speciaal onderwijs worden gestuurd. Dat is het huidige onderwijsbeleid. Maar met overvolle klassen is dit lastig te verwezenlijken. Onderwijsgeevenden en de jeugd- en gezinsteam worden hierdoor extra zwaar belast. Kinderen worden hiervan de dupe. De SP wil de werkdruk van professionals in onderwijs en zorg verminderen en ervoor zorgen dat de gelden van het passend onderwijs goed besteed worden.

Een prettige en veilige leeromgeving

De school en de directe omgeving moeten duurzaam zijn en prettig om in te leren en te werken. Veilig betekent ook: niet pesten. Het tegengaan van pesten moet het hele jaar intensief gebeuren en niet alleen gedurende één week. Het leerlingenvervoer moet kwalitatief goed, veilig en betaalbaar zijn.

Stageplekken

Alle kinderen die een beroepsopleiding volgen moeten de gelegenheid krijgen om stage te lopen. Hier mogen geen belemmeringen zijn. De SP vindt dat de gemeente zelf hierin het goede voorbeeld moet geven door stageplekken aan te bieden.

Volwasseneneducatie

Volwassenen die op een of andere manier in het onderwijs de boot hebben gemist moeten de gelegenheid krijgen om onderwijs te volgen. Ook arbeidsmigranten moeten Nederlands kunnen leren tegen niet al te hoge kosten. Dit kan het best gedaan worden vanuit de ROC's en niet vanuit dure (en vaak slechte) commerciële instituten. Er moet meer aandacht komen voor laaggeletterdheid. Onderwijs moet door professionals worden gegeven en niet door vrijwilligers. Zij mogen alleen een ondersteunende rol spelen.

Statushouders en andere taalleerders stimuleren

Inburgeraars, of taalleerders die een bijstandsuitkering krijgen, die om een of andere reden de regels niet precies hebben opgevolgd, moeten niet worden beboet maar worden gestimuleerd om de gestelde doelen te bereiken zodat ze volledig mee kunnen draaien in de maatschappij.

Eigen initiatieven door wijkbewoners

De landelijke overheid wil dat mensen meer zelfredzaam zijn. Op zich kunnen daar mooie dingen uit voortkomen, maar dan moet het wel mogelijk zijn om ideeën over hoe je dat vormgeeft te bedenken en ze uit te werken. Daarbij gaat het bijvoorbeeld om nieuwe woonvormen waarin mensen elkaar helpen om langer zelfstandig te blijven.

Om de leefbaarheid en het welzijn in de wijken te verbeteren bestaat er sinds een paar jaar een subsidie die bewoners de middelen geeft om zelf initiatieven te bedenken. Het gaat hierbij bijvoorbeeld om verbeteringen in de openbare ruimte (onder meer groenvoorziening, woon en winkelstraten, pleinen, straatmeubilair, scholen etc.), verkeer (bijvoorbeeld voorzieningen voor voetgangers en fietsers), welzijn (zoals het bevorderen van contacten in de buurt), cultuur, sport en jeugd en participatie (onder meer bewoners en bedrijven betrekken bij projecten in hun wijk, buurt of straat) en veiligheid (onder meer sociale veiligheid, buurtpreventie, omgaan met overlast).

Op initiatief van de SP heeft de gemeenteraad besloten deze subsidie voorlopig te verlengen. Ook in de komende jaren wil de SP er op blijven toezien dat er voldoende geld beschikbaar blijft voor welzijnsprojecten waarbij wijkbewoners zelf inspraak hebben en vorm kunnen geven aan hun ideeën.

Daarom wil de SP:

- zorgen dat de wijkteams hun werk goed kunnen doen
- problemen eerder signaleren en oplossen
- meer 'outreaching' werken: niet afwachten, maar naar mensen toegaan
- meer verschillende woonvormen realiseren
- niet straffen maar begeleiden
- verzet tegen nieuwe bezuinigingen
- geen marktwerking in zorg en welzijn
- geen marktwerking bij inburgering
- toegankelijke volwasseneneducatie
- extra aandacht voor stapeling van zorgkosten
- schooluitval voorkomen en gelijke kansen bevorderen
- gratis huiswerkbegeleiding voor ieder kind
- segregatie tegengaan, kinderen gaan in hun eigen wijk naar school
- zorgen voor goed en goedkoop leerlingenvervoer voor kinderen die dat nodig hebben.
- de werkdruk van professionals in onderwijs en zorg verminderen
- een prettige leeromgeving voor kinderen bevorderen
- zorgen voor voldoende stageplekken
- het volwassenenonderwijs en het taalonderwijs beter en toegankelijker maken
- overall toegankelijkheid voor mensen met een beperking
- dat de wijkspeltuinen ook een buurtfunctie kunnen uitoefenen
- de traditie van Leiden als stad van vluchtelingen voortzetten